

Ergotherapie bij de ziekte van Parkinson: Werkkaart Behandeling

Algemeen doel

Het behouden of optimaliseren van het betekenisvol handelen (in wonen, werken en vrije tijd) van de patiënt en/of mantelzorgers in zijn woon-werk-en leefomgeving.

Mogelijke aangrijpingspunten van de ET behandeling

1. de patiënt
2. de activiteit
3. de fysieke omgeving
4. de mantelzorgers /sociale omgeving

Veelal is er een combinatie van aangrijpingspunten, interventies en strategieën nodig om een behandeldoel te bereiken.

Het zwaartepunt binnen een combinatie kan verschillen afhankelijk van:

- Voorkeur van patiënt of mantelzorgers
- Veranderingsmogelijkheden van de patiënt, mantelzorgers, activiteit en omgeving. Denk bij patiënt en mantelzorgers vooral aan leerbaarheid, motivatie voor veranderen, ernst beperkingen en belastbaarheid.

Aandachtspunten bij behandeling patiënt

- Aansluiten bij persoonlijke leerstijl van persoon
- Stapsgewijs instrueren (één ding tegelijk laten leren)
- Expliciet laten leren (met gerichte aandacht en bewust laten leren)
- Duidelijke structuur bieden
- In de juiste context laten leren (in woon-werk-leefomgeving)
- Voldoende gelegenheid bieden voor herhaling en oefening
- Instructies niet tijdens maar voor of na de oefening geven
- Visuele instructies meegeven ter herinnering

Bij responsfluctuaties:

- aanleren van nieuwe strategieën bij voorkeur tijdens *on*- fase
- toepassen en oefenen op moment dat strategie nodig is

Ergotherapie bij de ziekte van Parkinson: Werkkaart Behandeling (vervolg)

Mogelijke interventies (algemeen)				
Voorlichten – Adviseren- Coachen- Instrueren – Oefenen- Feedback geven				
Interventies gericht op	Mogelijke aangrijpingspunten voor verandering			
	Patiënt	Activiteit	Fysieke omgeving (§5.7.9)	Mantelzorger (§5.7.10)
Stimuleren zelfmanagement §5.4.1	Inzicht hebben in het effect van de ziekte op betekenisvol handelen Gebruik van probleemoplossende aanpak bij problemen in activiteiten en participatie Herkennen en toepassen van eigen leerstijl			Inzicht hebben in het effect van de ziekte op betekenisvol handelen Leren van probleemoplossende aanpak Patiënt helpen met probleemoplossende aanpak
Optimaliseren dagstructuur en dagbesteding (§5.4.2)	Dagstructuur en dagbesteding aanpassen aan mogelijkheden en responsfluctuaties	Veranderen verdeling en duur van activiteit; Activiteit minder belastend maken	Schema's en zo nodig geheugensteuntjes aanbrenge	Patiënt begeleiden in het hanteren van een dagstructuur
Verminderen stress en tijdsdruk (§5.7.3)	Inzicht hebben in het effect van stress en tijdsdruk Planning en organisatie van activiteiten aanpassen aan veranderd tempo en responsfluctuaties Ontspanning kunnen toepassen	Vereenvoudigen activiteit: complexe handelingen opbreken in enkelvoudige deeltaken	Aandacht voor indeling en locatie van spullen om situaties van tijdsdruk te verminderen (bijv locatie telefoon)	Tijdsdruk verminderen voor patiënt
Onderhouden van motorische vaardigheden arm/hand (§5.4.4)	Inzicht hebben in het belang van het (blijven) gebruiken van motorische vaardigheden in activiteiten en hoe dit te realiseren	Activiteit aanpassen aan mogelijkheden (juiste uitdaging scheppen)	Eventueel aanpassen omgeving om juiste uitdaging te kunnen scheppen	Juiste uitdaging creëren voor patiënt
Met gerichte aandacht handelen (§5.4.5)	Activiteiten uitvoeren met gerichte aandacht op problematische aspecten	Vereenvoudigen activiteit	Verminderen afleidende factoren	Zorg dragen voor minder afleiding Patiënt begeleiden in aandacht richten

Toepassen cognitieve bewegingsstrategieën/ stapsgewijs handelen (§5.7.6)	Stapsgewijs uitvoeren van activiteiten Stapsgewijs uitvoeren van transfers toepassen in activiteiten	Vereenvoudigen activiteit: complexe handelingen opbreken in enkelvoudige stappen		Patiënt stapsgewijs instrueren
Verminderen van dubbeltaken (§5.7.7)	Zo mogelijk één taak tegelijk uitvoeren	Vereenvoudigen activiteit: complexe handelingen opbreken in enkelvoudige deeltaken	Verminderen afleidende factoren in de omgeving Mogelijkheden creëren in omgeving om dubbeltaken te verminderen (bijv trolley, creëren zitgelegenheid)	Juiste uitdaging creëren voor patiënt: activiteit en omgeving
Toepassen cues (§5.5.8)	Uitproberen geschiktheid cues Cues gebruiken in activiteiten		Aanbrengen visuele cues in omgeving	Patiënt cues aanbieden (bijv type instructie)
Optimaliseren van fysieke omgeving (§5.7.9)	Inzicht in mogelijkheden en procedures Veilig en effectief gebruiken van hulpmiddelen en voorzieningen	Vereenvoudigen activiteit door gebruik hulpmiddelen/voorzieningen	Structureren omgeving en adviseren hulpmiddelen voorzieningen om te compenseren voor verminderde vaardigheden en verhoogd valrisico	Inzicht in mogelijkheden en procedures Effectief begeleiden in gebruiken van hulpmiddelen en voorzieningen
Adviseren en begeleiden van mantelzorgers (voor henzelf) (§5.7.10)		Zorgtaken minder belastend maken (verminderen, vereenvoudigen)	Hulpmiddelen en voorzieningen om zorglast te verminderen	Gebruik van probleemoplossende aanpak Ruimte creëren voor eigen activiteiten Signaleren van eventuele noodzaak/wens voor hulp door derden Vergroten competentie in begeleiding en verzorging Veilig en effectief gebruiken van hulpmiddelen en voorzieningen t.b.v. verzorging